

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. III. Primus textus Canonicus ex c. novit 13. de Judiciis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

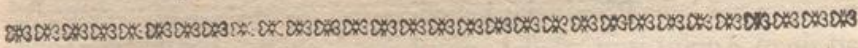

§. III.

Primus Textus Canonicus ex c. novit 13. de Judiciis.

Summaria.

1. *Laus Innocentii.*
2. *Causa hanc Decretalem ad Gallia Pralatos scribendi, bellum Philippi Augusti Gallia, & Richardi Anglia Regum.*
3. *Decretalis Innocentii.*
4. *Aliud simile Innocentii factum in causa Ingeburga Galliarum Regina.*

I.

Remittimus alii hunc textum Canonicum, quia Innocentium III. Auctorem habet laudatissimum Pontificem Doctrinâ, & Sanctitate pari; quique non prius summam dignitatem acceptare voluit, quam Deo manifestis miraculis Electionem approbante; tantæque moderationis luxûque abhorrentem, ut argentea in pauperes distribueret, solis è ligno, vitroque vasis contentus.

Deinde quia ad Gallia Pralatos exaratus, reîque nostræ apprimè ferviens. Huic Pontifici Innocentio P. Ludovicus Maymburg pulcherrimam statuam, & monumentum posuit, tot encomiis sculptum, tot coloribus exquisitè pictum, ut Innocentium videatur velut exemplar omnium virtutum, quæ alii Pontifices imitari quidem debeant, sed assequi non possint, æternitati ac famæ commendâsse. Illius variam, & incomparabilem doctrinam, quâ universitatem Parisiensem, omnium scientiarum matrem illustravit, omnésque qui tunc temporis florebant, Doctores post se reliquit: Illius flagrantissimum tuendæ ac proferendæ Religionis zelum: Illius animum insuperabilem, & adversus omnes mundi potestates invictum: Illius Prudentiam, Illius Majestatem

tem Pontifice dignam, & denique præcellentem sanctitatem cœlesti
 oxæquat. *V. l'histoire des Croisades l. 7. f. 31. & l. 11. f. 223.* In hu-
 jus ergo Pontificis, tam sancti sapientisque doctrina, quæ meritò
 pro doctrina Ecclesiæ Gallicanæ, & universitatis Parisiensis habenda
 est, nil puto habebit Maymburg, quod jure meritòque reprehendat,
 sed illius testimonio vinci se utique patietur, quod adeò laudavit,
 omnique exceptione majus professus est.

II. Causa scribendæ Decretalis hæc fuit: Diuturno inter
 se bello Philippus Augustus Galliæ, & Richardus Angliæ Reges
 confixerant, sed tandem inter utrumque operâ Innocentii III. quin-
 quennales induciæ pactæ, dilato potius bello, quam finito. Richar-
 dus in Aquitaniam excurrrens, telo ictus interiit, & Joannem succes-
 sorem habuit. Hic cædis, quam Arcturo Nepoti obtulisse diceba-
 tur, & injuriarum in Proceres Aquitanix postulatus à Philippo Galliæ
 Rege causam dicturus evocatur, siquidem Comitatum Pictaviensem,
 aliasque in Gallia Provincias beneficiario jure obtinebat. Sed cum
 ad diem Anglus non adesset, omni jure, quod in Galliis habebat,
 mulctatur, armisque illatis invaditur. Ille ad Innocentium Papam
 velut ultimam naufragii tabulam. Pontifex missis Legatis pacem
 utrique imperat, & judicio litem agitari jubet, sed Gallus victoriam
 sibi è manibus rapi causatus, à Legato ad Pontificem provocat, & in-
 terim causam bello prosequitur, Nordmanniam, & quicquid Anglo-
 rum fuerat, infidem recipit, subigitque, Joanne in Angliam com-
 pulso. Quem exitum res habuerit infra dicetur. Vide interim Spon-
 danum ad annum MCC. & MCCIII. Morerum in Theatro Historico
 Gallicè edito in *vita Philippi Augusti.*

III. Jam Decretalem audiamus. *Innocentius III. Prælati Archiepiscopi & Episcopi per Franciam constituti. Novit ille, qui nihil ignorat, qui scrutator cordium est ac conscius secretorum, quod charissimum in CHRISTO filium nostrum Philippum Regem Francorum illustrem, de corde puro, & conscientia bona, & fide non fictâ diligimus, ad honorem, & profectum, & incrementum ipsius efficaciter aspiramus, exaltationem Regni Francorum, sublimationem Apostolica sedis reputantes, cum hoc Regnum benedictum à Deo, semper in ipsius devotione permanferit, & ab eius devotione nullo unquam, sicut credimus, tempore sit discessurum. Non putet ergo aliquis, quod jurisdictionem illustris Regis Francorum perturbare, aut minuere intendamus; sed cum Dominus dicat in*

carum Evangelio: Si peccaverit in te frater tuus, vade & corripe eum inter
 te & ipsum solum; si te audierit, lucratus eris fratrem tuum; si te non
 audierit, adhibe tecum unum vel duos: quod si non audierit, dic Ecclesia:
 si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Et
 Rex Anglia sit paratus sufficienter ostendere, quod Rex Francorum peccat
 in ipsum, & ipse circa eum in correptione processit secundum Regulam
 Evangelicam, & tandem quia nullo modo profecit, dixit Ecclesia; quomo-
 do nos, qui sumus ad regimen universalis Ecclesie superna dispositione vo-
 cati, mandatum divinum possumus non exaudire; ut non procedamus se-
 cundum formam ipsius? non enim intendimus judicare de feudo, cujus ad
 ipsum spectat iudicium, sed decernere de peccato, cujus ad nos per-
 tinet sine dubitatione censura, quam in quemlibet exercere possumus,
 & debemus. Non igitur injuriosum sibi debet Regia dignitas reputa-
 re, si super hoc Apostolico iudicio se committat; cum Valentinianus incli-
 tus Imperator suffraganeis Mediolanensis Ecclesie dixisse legatur: Talem
 in Pontificali sede constituite, cui & nos, qui gubernamus imperium, sincere
 nostra capita submittamus, & ejus monita. (cum tanquam homines deli-
 querimus) suscipiamus necessariò velut medicamenta curantis. Nec sic il-
 lud humillimum omittamus, quod Theodosius statuit Imperator, & Caro-
 las innovavit; de cuius genere Rex ipse noscitur descendisse: quicumque vi-
 delicet litem habens, sive petitor fuerit, sive reus, si iudicium elegerit sa-
 cro-sanctæ sedis Antistitis, illico sine ulla dubitatione, etiam si pars alia refra-
 getur, ad Episcoporum iudicium dirigatur. Cum enim non humana con-
 stitutionis, sed divina potius inimitamur, quia potestas nostra non est ex ho-
 mine, sed ex Deo, nullus, qui sit sana mentis, ignorat, quin ad officium
 nostrum spectet, de quocumque mortali peccato corripere quemlibet Chri-
 stianum: & si correctionem contempserit, per distractionem ecclesiasti-
 cam coercere. Sed forsàn dicetur, quòd aliter cum Regibus, & aliter cum
 aliis est agendum. Ceterum scriptum novimus: Ita magnum iudicabis, ut
 parvum; neque erit apud te acceptio personarum, quam beatus Iacobus in-
 tervenire testatur: Si dixeris ei, qui est indutus veste præclarâ: tu sede hic
 hiene: pauperi verò, sta illic, aut sede sub scabello pedum meorum. Ideoque
 universis vobis per Apostolicam Sedem mandamus, quatenus sententiam
 nostram recipiatis humiliter, & faciatis ab aliis observari: licet enim hoc
 modo procedere valeamus super quolibet criminali peccato, præcipuè, cum
 contra pacem peccatur, quæ est vinculum charitatis. Postremò cum inter
 Reges ipsos reformatæ fuerint pacis fœdera, & utrinque præstato juramen-
 to fir-

to firmata, nunquid non poterimus de juramenti Religione cognoscere, quod ad iudicium Ecclesia non est dubium pertinere? Ne ergo tantam discordiam videamur dissimulando fovere, prædicto legato dedimus in præceptis, ut (nisi Rex ipse vel solidam pacem cum prædicto Rege reformet, vel saltem humiliter patiatur, ut idem Abbas & Archiepiscopus Bituricensis de plano cognoscat, utrum iusta sit querimonia, quam contra eum proponit coram Ecclesia Rex Anglorum, vel ejus exceptio sit legitima, quam contra eum per suas nobis litteras duxit exprimendam: juxta formam sibi datam à nobis procedere non omitat. Hactenus Innocentii Decretalis: ex cujus historia textusque multa colliguntur notatu digna, nostròque argumento servientia: videlicet non esse quidem Pontificis directè & immediatè se causis feudalibus, & negotiis Regum immiscere: posse tamen, & debere ab eo id fieri, cum Ecclesiæ interest; cum de peccato, perjurio ac fœdere violato agitur; tunc enim partes Pontificis esse, Regibus pacem imperare, eorum causas cognoscere, appellationes ad se factas etiam in causa temporali recipere: neque hoc novum, sed jam antiquis legibus constitutum, ut ex Evangelio constat *Matth. 18.* & explicat *D. Thomas. 2. 2. q. 33.* *Maldonatus in Lucam c. 18.* Ex edicto Valentiniani Imperatoris (quod habetur in historia tripartita lib. 7. c. 8. & apud Gratianum in c. *Valentinianus. distinct. 63.* Ex lege *Theodosii Imperatoris, que est prima titulo de Episcopali iudicio in C. Theodosiano:* & apud Gratianum c. *quicumque.* & c. *sequenti causa 11. q. 1.* Neque hanc Pontifici Auctoritatem negavit Philippus Rex, cum & ipse ad eundem Pontificem provocaverit, teste *Æmilio rerum Francicarum scriptore lib. 6.* & *Spondano ad annum MCCIII.*

IV. Idem Innocentius ad hunc ipsum Philippum Augustum Regem Francorum, Archiepiscopum Capuanum anno *MCCXVIII.* legatum miserat, ut eum cum Ingeburga filia Regis Daniæ in gratiam redire cogeret, quam vigesimâ octavâ à nuptiis die repudiârat, superinductâ Agnete: ob quam causam Concilium Prælatorum Galliæ Innocentius indicit, ad eosque Petrum Cardinalem Capuanum delegat, à quo excommunicatio in Regem, & interdictum toto Regno pronuntiatur, adeò, ut præter baptismum parvulorum, & Sacramentum pœnitentiæ morientibus administratum, nec divina officia, nec Sacramenta alia in Galliis haberentur, jacerentque sparsa & insepulta in plateis cadavera, clausis Ecclesiis, & cœmeteriis omnibus: quæ res Philippum adeò incendit, ut Episcopos

scopos Clericosque Papæ obsecutos, & interdicti executores, alios Ecclesiâ & bonis pelleret, alios verò in suas partes traheret. Sed Gallis octo mensium interdicto jam fessis, & in Regem conclamantibus, Romam Legatos mittit, qui Innocentium flectant. Negat iste veniæ locum esse, nisi legitimâ uxore in thorum receptâ. Evi- cit Regem Pontificis constantia, & Agnetem quantumvis gravidam, & partui vicinam dimisit, revocavitque Ingeburgam, quæ in palatium quidem, sed non amorem admittit, paullo post mœrori & fato ces- sit. Perierat Philippus medico parcente, & lethale obstinatumque malum mitius palpante. Vide Spondan. ad ann. M C X C V I I I. Innoc. lib. 2. epist. 186.

§. IV.

Secundus Textus Canonicus ex cap. licet 6. de votis.

Summaria.

1. *Causa hanc Decretalem scribendi, & Historia Henrici, & Andree Hungariæ Regum.*
2. *Ipsa Decretalis.*

I.

Scripsit hanc Decretalem Innocentius III. ad Andream Ducem, Hungariæ Regis filium secundogenitum, anno primo sui Pontificatus, Christi M C C. Scribendi causa hæc fuit. Urgebat Innocentius expeditionem Christianorum Principum in Palaestinam, terramque sanctam, & multos jam permoverat. Inter istos Bela III. Hungariæ Rex voto se obligavit Hierosolymas cum exercitu movendi: sed morbo derepente occupatus, jamque moriturus, Andree filio mandat, votum exequatur, nisi faciat, paternam maledictionem, & diras minatus. Extincto Belâ Henricus major natu filius rerum potitur. Andreas

confcri-